

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ HÜQUQİ AKTLARIN DÖVLƏT
REYESTRİ

Aktın növü	Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin Qərarı
Qəbul edildiyi tarix	18.12.2013
Qeydiyyat nömrəsi	25/1
Adı	“Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə
Rəsmi dərc edildiyi mənbə	
Qüvvəyə minmə tarixi	01.02.2014
Azərbaycan Respublikasının Vahid hüquqi təsnifatı üzrə indeks kodu	090.060.000
Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi	23201312180251
Hüquqi aktın	26.12.2013
Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix	

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının strateji hədəflərinə uyğun olaraq banklarda kredit riskinin effektiv idarə edilməsi, sistem əhəmiyyətli hadisələrin baş vermə ehtimalının minimallaşdırılması üçün

prudensial tənzimləmənin təkmilləşdirilməsi və bununla da maliyyə sabitliyinin gücləndirilməsi məqsədi ilə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyəti "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 22.0.17-ci və 48.1.3-cü maddələrinə, habelə "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 34.2.12-ci maddəsinə əsasən

Q Ə R A R A A L I R:

1. "Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları" təsdiq edilsin (əlavə olunur);

2. "Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları" 2014-cü il fevralın 1-dən qüvvəyə minsin və həmin tarixdən aşağıdakı normativ xarakterli aktlar ləğv edilsin:

2.1. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin 17 iyun 2003-cü il tarixli qərarı ilə (08 nömrəli protokol) təsdiq edilmiş (04 iyul 2003-cü il tarixli 2985 nömrəli şəhadətnamə) "Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün ehtiyatların yaradılması Qaydaları" və bu Qaydalara 24.11.03-cü il tarixli 18 nömrəli protokolla təsdiq olunmuş əlavə və dəyişikliklər (15.12.03-cü il tarixli 3013 nömrəli şəhadətnamə), 25.08.06-cı il tarixli 26 nömrəli protokolla təsdiq olunmuş dəyişiklik (26.09.06-cı il tarixli 3241 nömrəli şəhadətnamə), 30.04.08-ci il tarixli 15 nömrəli protokolla təsdiq olunmuş dəyişikliklər (20.05.08-ci il tarixli 3396 nömrəli şəhadətnamə);

2.2. Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 05.05.2001-ci il tarixli qərarı ilə (15 nömrəli protokol) təsdiq edilmiş (22.05.2001-ci il tarixli 2691 nömrəli şəhadətnamə) "Ödənilməmiş borclar müqabilində banklar tərəfindən əmlakın balansə götürülməsi və qiymətləndirilməsi Qaydaları" və bu Qaydalara 02.03.2002-ci il tarixli 05 nömrəli protokolla təsdiq olunmuş dəyişiklik (19.03.02-ci il tarixli 2763 nömrəli şəhadətnamə);

2.3. Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin 22.07.2000-ci il tarixli qərarı ilə (12 nömrəli protokol) təsdiq edilmiş (19.09.2000-ci il tarixli 2006 nömrəli şəhadətnamə) "Kredit əməliyyatları üzrə faizlərin

hesablanmasının dayandırılması haqqında Qaydalar” və bu Qaydalara 17.12.2008-ci il tarixli 37 nömrəli protokolla təsdiq edilmiş (22.12.2008-ci il tarixli 3427 nömrəli şəhadətnamə) əlavə və dəyişikliklər.

3. Hüquq departamentinə (R.Məlikova) tapşırılsın ki, bu Qərarın 3 gün müddətində Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilməsini təmin etsin.

Mərkəzi Bankın sədri

E.Rüstəmov

“Təsdiq edilmişdir”
Azərbaycan Respublikasının
Mərkəzi Bankı
Qərar № 25/1

“18” dekabr 2013-cü il

**Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi
üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları**

1. Ümumi müddəalar

Bu Qaydalar “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 48.1.3-cü maddəsinə və “Banklar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 34.2.12-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən banklar və xarici bankların yerli filiallarında (bundan sonra - banklar) aktivlərin təsnifləşdirilməsi və aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması qaydalarını müəyyən edir.

2. Anlayışlar

2.0. Bu Qaydalarda istifadə olunan anlayışlar aşağıdakı mənaları daşıyır:

2.0.1. aktivlər - bank tərəfindən verilən kreditlər, geri qaytarılmaq şərti ilə yerləşdirilmiş digər aktivlər, bank tərəfindən qabaqcadan ödənilmiş vəsait, bank işində istifadə olunmayan aktivlər, hüquqi şəxslərin kapitalında iştirak payına vəsait qoyuluşları və balansdankənar öhdəliklər;

2.0.2. qalıq məbləğ - kreditin əsas məbləğinin ödənilməmiş hissəsi. Kredit olmayan aktivin qalıq məbləği onun balans dəyəridir;

2.0.3. ümumi məbləğ - aktivin qalıq məbləği və həmin qalıq üzrə hesablanmış faizlər, komisyon haqları və digər ödənilməmiş məbləğlərin cəmi;

2.0.4. bazar qiyməti - malın (işin, xidmətin) tələblə təklifin qarşılıqlı təsiri nəticəsində təşəkkül tapan qiyməti;

2.0.5. likvid bazar - yetərli sayda alqı-satqı təkliflərinin mövcud, habelə satışın məqbul müddət ərzində və bazar qiyməti ilə həyata keçirilməsi mümkün olduğu bazar;

2.0.6. xalis bazar qiyməti - aktivin bazar qiyməti ilə onun satışı ilə bağlı bütün xərclərin fərqi;

2.0.7. istehlak krediti - sahibkarlıq və ya peşə fəaliyyəti, habelə daşınmaz əmlakın əldə edilməsi və tikintisi ilə bağlı olmayan məqsədlər üçün fiziki şəxslərə verilən kredit;

2.0.8. restrukturizasiya olunmuş aktiv - iqtisadi və (və ya) hüquqi şəraitin dəyişməsi, habelə borclunun maliyyə çətinliyi yaranması səbəbindən borc öhdəliyinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə müqavilə şərtləri dəyişdirilmiş və ya yeni öhdəlik kimi rəsmiləşdirilmiş borc öhdəliyi;

2.0.9. vaxtı keçmiş kredit - əsas məbləğ, yaxud ona hesablanan faizlər və ya hər hansı birinin ödənilməyən hissəsi üzrə ödənişləri müqavilədə göstərilən tarixdən otuz təqvim günündən artıq gecikdirilmiş kredit;

2.0.10. təminat - öhdəliklərin icrasının təmin edilməsi üsulu;

2.0.11. xüsusi ehtiyatlar (bundan sonra - ehtiyatlar) - aktivlər üzrə mümkün zərərin ödənilməsi məqsədi ilə ayrılan vəsaitlər;

2.0.12. banklararası tələblər - bank tərəfindən digər bankda yerləşdirilmiş depozitlər, müxbir hesab qalıqları və verilmiş kreditlər.

3. Aktivlərin təsnifləşdirilməsi

3.1. Bankda aktivlərin təsnifləşdirilməsi və onlar üzrə ehtiyatların yaradılması bu Qaydalara və bankın daxili qaydalarına əsasən həyata keçirilir. Daxili qaydalarda aktivlərin təsnifləşdirilməsinin tənzimlənməsi, uçotda əks etdirilməsi, o cümlədən aktivlərin keyfiyyətinin təhlili meyarları və nəzarət prosedurları, həmçinin ümitsiz aktivlərin balansdan silinməsi qaydaları müəyyən olunur.

3.2. Təsnifləşdirilmə maraqlar münaqişəsinə yol verməmək prinsipi əsasında bankın daxili qaydaları ilə müəyyən olunmuş məsul struktur bölmə tərəfindən həyata keçirilir.

3.3. Aktivlər standart və qeyri-standard aktivlərə bölünür. Standart aktivlərə qənaətbəxş və nəzarət altında olan aktivlər, qeyri-standard aktivlərə isə qeyri-qənaətbəxş, təhlükəli və ümitsiz aktivlər aiddir.

3.4. Aktivlərin təsnifləşdirilməsi gecikmə müddəti və keyfiyyət meyarları nəzərə alınmaqla həyata keçirilir. Qənaətbəxş aktivlər ən yüksək kateqoriyalı, ümitsiz aktivlər isə ən aşağı kateqoriyalı aktivlər kimi təsnifləşdirilir.

3.5. Bu Qaydalarda ayrı hal nəzərdə tutulmadıqda, gecikmə müddəti və keyfiyyət meyarlarına əsasən müəyyən edilmiş nəticələr uzlaşdırılır və bu Qaydaların 3.11-ci bəndində verilmiş cədvələ uyğun aktivin təsnifləşdirmə kateqoriyası müəyyən edilir.

3.6. Təsnifləşdirmə məqsədi ilə aktivlər 30 günədək, 31 gündən 90 günədək, 91 gündən 180 günədək, 181 gündən 270 günədək və 270 gündən çox gecikdirilmiş aktivlərə bölünür. Aktivin gecikməsi müddəti (əsas məbləği və ya faiz borcları üzrə) müvafiq müqavilədə əsas məbləğin və faiz borclarının ödənilməsi üçün müəyyən edilmiş tarixdən hesablanır.

3.7. Keyfiyyət meyarlarına görə aktivlər yüksək, orta və aşağı keyfiyyətli aktivlərə bölünür.

3.8. Aktivin keyfiyyəti aşağıdakı bütün tələblərə uyğun olduğu hallarda yüksək hesab olunur:

3.8.1. borclunun maliyyə vəziyyəti və fəaliyyətinin gəlirliliyi müqavilə üzrə öhdəlikləri vaxtında və tam həcmdə ödəmək üçün məqbul olduqda;

3.8.2. borclunun ödəmə qabiliyyətinə təsir edən hər hansı neqativ amillər (istehsalın artım tempinin aşağı düşməsi, kreditor və debitor borclarının kəskin artması və digər iqtisadi faktorlar) müşahidə olunmadıqda;

3.8.3. borclunun son altı ay ərzində vaxtı keçmiş kreditləri olmadıqda (aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır). [11](#)

3.9. Aktivin keyfiyyəti aşağıdakı bir və ya bir neçə hal baş verdikdə orta hesab olunur:

3.9.1. borclu maliyyə hesabatlarını, biznes-planını və ya öhdəlikləri vaxtında ödəmək qabiliyyətini sübut edən digər sənədləri təqdim etmədikdə (aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır); ^[2]

3.9.2. borclunun fəaliyyəti üzrə pul axınları borca xidmət şərtlərinə adekvat olmadıqda;

3.9.3. iqtisadi şəraitin dəyişməsinin borclunun ödəmə qabiliyyətinə mənfi təsir göstərə bilən meyllər (məsələn, borclunun satdığı məhsula tələbat aşağı düşdükdə, məhsulun istehsalına sərf olunan xammalın qiyməti artdıqda) müşahidə olunduqda və ya bu cür təsir ehtimalı yarandıqda;

3.9.4. borclu zərərlə işlədikdə və ya öhdəliyinin icrası üçün yetərli gəlir əldə etmədikdə;

3.9.5. borcun əsas ödəniş mənbələri borcu ödəmək üçün kifayət etmədikdə və əlavə ödəniş mənbələrinə (məsələn, əlavə təminat, əmlakın satışı, borclu tərəfindən əlavə vəsaitlərin cəlb olunması) zərurət yarandıqda;

3.9.6. borclunun son altı ay ərzində vaxtı keçmiş kreditləri olduqda (aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır). ^[3]

3.10. Aktivin keyfiyyəti aşağıdakı bir və ya bir neçə hal baş verdikdə aşağı hesab olunur:

3.10.1. borclunun zərərlə fəaliyyət göstərməsi bir ildən artıq davam etdikdə;

3.10.2. borclu borcunu ödəyə bilmədikdə və borcun ödənilməsi üçün əlavə mənbələrin olmadığı müəyyən edildikdə;

3.10.3. borclu vəfat etdikdə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində müəyyən olunmuş qaydada ölmüş və ya xəbərsiz itkin düşmüş hesab edildikdə, yaxud öhdəliyini icra etməyən borclunu tapmaq mümkün olmadıqda ("Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq həmin şəxs haqqında axtarış tədbirlərinə başlandıqda);^[4]

3.10.4. kreditin təyinatı üzrə istifadəsini təsdiq edən sənədlər olmadıqda.

3.11. Aktivlərin təsnifat kateqoriyası aşağıdakı cədvəllə əsasən müəyyən olunur:

Gecikmə günləri Keyfiyyət meyarları	0-30 gün	31-90 gün	91-180 gün	181-270 gün	270 gündən artıq
Yüksək	Qənaətbəxş	Nəzarət altında olan	Qeyri- qənaətbəxş	Təhlükəli	Ümidsiz
Orta	Nəzarət altında olan	Qeyri- qənaətbəxş	Təhlükəli	Ümidsiz	Ümidsiz
Aşağı	Qeyri- qənaətbəxş	Təhlükəli	Ümidsiz	Ümidsiz	Ümidsiz

3.12. Borclu müflis elan edildikdə və ya hər hansı bir səbəbdən əmək və ya sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verildikdə kommertiya məqsədləri üçün verilmiş kreditlər ümidsiz aktiv kimi təsnifləşdirilir.

3.13. Keyfiyyət meyarlarının təhlili sənədləşdirilir.

4. Ehtiyatların yaradılması və ümidsiz aktivlərin silinməsi

4.1. Aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün ehtiyatlar yaradılır. Ehtiyatlar iki kateqoriyaya bölünür:

4.1.1. bankın standart aktivləri üzrə mümkün zərərin ödənilməsi üçün yaradılmış adi ehtiyatlar;

4.1.2. bankın qeyri-standard aktivləri üzrə mümkün zərərin ödənilməsi üçün yaradılmış məqsədli ehtiyatlar.

4.2. Təsnifləşdirmə kateqoriyaları üzrə ehtiyatların dərəcələri aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

4.2.1. qənaətbəxş aktivlər - 1%;

4.2.2. *Nəzarət altında olan aktivlər – 23.02.2015-ci il tarixindən restrukturizasiya edilmiş və nəzarət altında olan aktiv kimi təsnifləşdirilmiş aktivlər 2%, restrukturizasiya olunmamış nəzarət altında olan aktivlər isə 1%;*^[5]

4.2.3. qeyri-qənaətbəxş aktivlər - 25%;^[6]

4.2.4. təhlükəli aktivlər - 50%;^[7]

4.2.5. ümitsiz aktivlər - 100%.

4.3. Ehtiyatlar aktivin ümumi məbləği üzrə Azərbaycan Respublikasının milli valyutası ilə bankın xərcləri hesabına yaradılır.

4.4. Aktiv üzrə əsas məbləğ və ya faiz borclarının ödənilməsi doxsan gündən çox gecikdirildikdə hesablanmış faizlər üzrə 100% həcmində ehtiyat yaradılır.

4.5. Ehtiyatlar hər bir aktiv üzrə və ya aktivlər qrupuna xas olan risklər qiymətləndirilməklə bu qrup üzrə (kreditlər, banklararası tələblər, qiymətli kağızlar, debitor borclar, digər aktivlər) yaradılır. Yaradılmış ehtiyatlardan həmin qrupa daxil olan bütün aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün istifadə edilir.

4.6. Ümitsiz aktiv yaradılmış ehtiyatlar hesabına balansdan silinir (həmin aktiv üzrə yaradılmış ehtiyat məbləğində).

4.7. Bank tərəfindən ümitsiz aktivlərin balansdan silinməsi İdarə Heyətinin təqdimatına əsasən Müşahidə Şurasının qərarı ilə həyata keçirilir. Ehtiyatlar hesabına balansdan silinmiş bütün aktivlər və bu aktivlər üzrə ödənilməmiş faizlər müvafiq balansdankənar hesablarda (subhesablarda) uçota alınır və azı beş il ərzində bu hesablarda uçotu aparılır.

4.8. Aktivin təminatı qismində aşağıdakı təminat növləri çıxış etdikdə aktiv üzrə ehtiyat yaradılmır:

4.8.1. borclunun depozit hesabındakı milli və sərbəst dönərli xarici valyutada pul vəsaitləri aktivə bərabər hissədə bank tərəfindən blokləşdırıldıqda və müqaviləyə görə bankın bu vəsaitin hesab sahibinin sərəncamı olmadan hesabdən silinməsinə hüququ olduqda;

4.8.2. Azərbaycan Respublikasının dövlət qiymətli kağızları, habelə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı (bundan sonra - Mərkəzi Bank) və "Azərbaycan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızlar, dövlət zəmanəti və ya Mərkəzi Bankın qarantiyası (zəminliyi);^[8]

4.8.3. ~~İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (bundan sonra - İƏİT) daxil olan və beynəlxalq nüfuzlu reyting agentlikləri (Standard&Poor`s, Fitch Ratings, Moody`s) (bundan sonra - beynəlxalq reyting agentlikləri) tərəfindən verilmiş minimum "A" ölkə (suveren)~~

borc reytinginə malik ölkələrin dövlət qiymətli kağızları və zəmanəti, habelə bu ölkələrin mərkəzi bankları tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızlar və qarantiyalar (zəminlik);^[9]

4.8.4. banka girov qoyulmuş (saxlanc) bank metalları;

4.8.5. İƏİT ölkələrində fəaliyyət göstərən və beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən verilmiş minimum "A" kredit reytinginə malik banklar tərəfindən buraxılmış qarantiyalar (zəminlik). ^[10]

4.8-1. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankına və beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən verilmiş minimum "A" kredit reytinginə malik banklara qarşı gecikməsi olmayan tələblər üzrə ehtiyat yaradılmır. ^[11]

4.9. Yaradılmış ehtiyatlar aktivlərin keyfiyyətinə adekvat olması baxımından ən azı ayda bir dəfə ayın son iş günündən gec olmayaraq təsnifləşdirilməni həyata keçirən struktur bölmə tərəfindən qiymətləndirilir. Yerləşdirmə anında bu Qaydaların 3.9.6-cı yarımbəndində nəzərdə tutulmuş meyar üzrə orta keyfiyyətli kimi qiymətləndirilmiş aktiv üzrə ödənişlər vaxtında aparıldıqda bu aktiv yenidən qiymətləndirilə bilər və bu zaman həmin meyar yenidən qiymətləndirmə anında nəzərə alınır. ^[12]

4.10. Prudensial hesabatlıq məqsədləri üçün aşağıdakılar nəzərə alınır:

4.10.1. aylıq qiymətləndirilmə zamanı aktivlərin keyfiyyətinin yaxşılaşması müəyyən edildikdə artıq yaradılmış ehtiyatlar, həmçinin əvvəllər balansdan silinmiş aktivlərin ödənilməsi üçün sonradan banka daxil olan vəsait müvafiq xərclər hesabının azaldılmasına yönəldilir, xərc hesabında qalıq olmadıqda isə gəlirlərə aid edilir;

4.10.2. hər hansı aktiv üçün yaradılan məqsədli ehtiyatın məbləği həmin aktivin məbləğindən çıxılır. Aktiv üçün yaradılan adi ehtiyatın məbləği isə hesabatlarda ayrıca maddə kimi "Kapital" hesablarında əks etdirilir.

4.10.3. ehtiyatlar hesabında debet qalığının yaranmasına yol verilmir. Ehtiyatlar hesabına silinəcək aktivlərin məbləği hesabın qalığından çox olduqda tələb olunan məbləğ əməliyyat günü ərzində xərclər hesabına yaradılır. Ehtiyatlar "Bölüşdürülməmiş mənfəət", yaxud kapitalla aid olan digər maddələr hesabına yaradıla bilməz.

5. İstehlak kreditlərinin təsnifləşdirilməsi

5.1. İstehlak kreditlərinin təsnifləşdirilməsi aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

5.1.1. əsas məbləği və ya faiz borcları kredit müqaviləsinə uyğun ödənilən və ya 30 günədək gecikdirilmiş kreditlər - qənaətbəxş aktivlər kimi;

5.1.2. əsas məbləği və ya faiz borclarının ödənilməsi kredit müqaviləsində müəyyən olunmuş tarixdən 31 gündən 60 günədək gecikdirilmiş kreditlər - nəzarət altında olan aktivlər kimi;

5.1.3. əsas məbləği və ya faiz borclarının ödənilməsi kredit müqaviləsində müəyyən olunmuş tarixdən 61 gündən 90 günədək gecikdirilmiş kreditlər - qeyri-qənaətbəxş aktivlər kimi;

5.1.4. əsas məbləği və ya faiz borclarının ödənilməsi kredit müqaviləsində müəyyən olunmuş tarixdən 91 gündən 120 günədək gecikdirilmiş kreditlər - təhlükəli aktivlər kimi;

5.1.5. əsas məbləği və ya faiz borclarının ödənilməsi kredit müqaviləsində müəyyən olunmuş tarixdən 120 gündən artıq gecikdirilmiş kreditlər - ümitsiz aktivlər kimi.

5.2. Borclunun maliyyə vəziyyətini təhlil etməyə imkan verən sənədlər olmadıqda və ya son altı ay ərzində vaxtı keçmiş krediti olduqda ona ayrılmış kredit verilmə anında ən azı nəzarət altında olan aktiv kimi təsnifləşdirilir. Verilmə anında son altı ay ərzində vaxtı keçmiş kreditin olması səbəbindən nəzarət altında olan kimi təsnifləşdirilmiş aktiv üzrə ödənişlər vaxtında aparıldıqda bu aktiv həmin meyar üzrə yenidən qiymətləndirilə bilər. Bu zaman həmin meyar yenidən qiymətləndirmə anında nəzərə alınır.^[13]

5.3. Məbləği yetmiş min manatdan çox olan istehlak kreditlərinin təyinatı üzrə istifadə olunmasını təsdiq edən sənədlər təqdim edilmədikdə onlar ən azı nəzarət altında olan aktiv kimi təsnifləşdirilir.

5.4. Borclu vəfat etdikdə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcələsində müəyyən olunmuş qaydada ölmüş və ya xəbərsiz itkin düşmüş hesab edildikdə, yaxud öhdəliyini icra etməyən borclunu tapmaq mümkün olmadıqda ("Əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa müvafiq olaraq həmin şəxs

haqqında axtarış tədbirlərinə başlandıqda) istehlak krediti ümitsiz aktiv kimi təsnifləşdirilir.^[14]

6. Restrukturizasiya olunmuş aktivlərin təsnifləşdirilməsi

6.1. Aktivin restrukturizasiyası anında onun restrukturizasiyaya qədərki təsnifat kateqoriyası yaxşılaşdırıla bilməz.^[15]

6.2. Restrukturizasiya olunduqdan sonra aktivin təsnifat kateqoriyasının yaxşılaşdırılması aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:

6.2.1. müqavilə şərtlərinə görə ödənişləri aylıq əsasda müəyyən edilən aktivlər – altı ay müddətində ödənişlərində gecikmə müşahidə olunmadıqda;

6.2.2. istehlak kreditləri və banklararası tələblər, habelə müqavilə şərtlərinə görə ödənişləri rüblük, yarımillik, illik və başqa dövriliklə müəyyən edilən aktivlər – aktivin əsas məbləğinin ən azı 50%-i ödənildikdə və bu zaman əsas məbləğ və ona hesablanmış faiz borcları üzrə öhdəliklər vaxtında və tam həcmdə icra olunduqda.

6.3. Bu Qaydaların 6.1-ci və 6.2-ci bəndlərinin tələbləri nəzərə alınmaqla 23 fevral 2015-ci il tarixinədək restrukturizasiya olunmuş aktivlərin təsnifat kateqoriyası maksimum qeyri-qənaətbəxş təsnifat kateqoriyasınadək, 23 fevral 2015-ci ildən sonra restrukturizasiya olunmuş aktivlərin kateqoriyası isə maksimum nəzarət altında olan təsnifat kateqoriyasınadək yaxşılaşdırıla bilər.

6.4. Restrukturizasiya olunduqdan sonra aktivin təsnifat kateqoriyası müəyyən edilərkən bu Qaydaların 6.2-ci və 6.3-cü bəndlərinin tələbləri ilə yanaşı aktivin keyfiyyət meyarları da nəzərə alınmalıdır.

7. Banklararası tələblərin təsnifləşdirilməsi

7.1. Banklararası tələblər aşağıdakı qaydada təsnifləşdirilir:

7.1.1. gecikdirilməsi olmayan banklararası tələblər - qənaətbəxş aktivlər kimi;

7.1.2. 7 günədək gecikdirilmiş banklararası tələblər - nəzarət altında olan aktivlər kimi;

7.1.3. 8 gündən 30 günə kimi gecikdirilmiş banklararası tələblər - qeyri-qənaətbəxş aktivlər kimi;

7.1.4. 31 gündən 60 günə kimi gecikdirilmiş banklararası tələblər - təhlükəli aktivlər kimi;

7.1.5. 60 gündən çox gecikdirilmiş banklararası tələblər - ümitsiz aktivlər kimi.^[16]

7.2. Bank lisenziyası məcburi ləğv edildikdə və ya bankın iflası ilə bağlı "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş tədbirlərin görülməsinə başlandıqda banklararası tələblər ümitsiz aktivlər kateqoriyasına aid edilir.

8. Qiymətli kağızlara və hüquqi şəxslərin kapitalında iştirak payına vəsait qoyuluşunun təsnifləşdirilməsi

8.1. Qiymətli kağızlar (ödənilməmiş borclar müqabilində balansə götürülmüş qiymətli kağızlar istisna olmaqla) təsnifləşdirmə məqsədləri üçün yüksək, orta və aşağı likvidli qiymətli kağızlar qruplarına bölünür.

8.2. Yüksək likvidli qiymətli kağızlar beynəlxalq reyting agentliklərinin investisiya reytinginə malik olmalıdır. Bu Qaydaların məqsədləri üçün yüksək reytingli qiymətli kağızlara Azərbaycan Respublikasının dövlət qiymətli kağızları, habelə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və "Azərbaycan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızlar da aiddir.^[17]

8.3. Yüksək likvidli qiymətli kağızlara investisiya qoyuluşu aparıldıqda onlar üçün ehtiyat yaradılmır.

8.4. Orta likvidli qiymətli kağızlara Bakı Fond Birjası tərəfindən birinci səviyyəli kotirovka vərəqəsinə daxil edilmiş və ya gündəlik qiyməti müəyyən olunan qiymətli kağızlar aiddir.

8.5. Orta likvidli qiymətli kağızlara investisiya qoyuluşu aparıldıqda onlar bu Qaydaların 3-cü hissəsində müəyyən olunmuş qaydada təsnifləşdirilir.

8.6. Aşağı likvidli qiymətli kağızlara beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən investisiya reytingindən aşağı reytinglə qiymətləndirilmiş qiymətli kağızlar, yaxud heç bir reyting almamış və bankda qiymətli kağızın qiymətini müəyyənləşdirmək üçün emitentin maliyyə vəziyyəti barədə kifayət qədər məlumat olmayan qiymətli kağızlar aid edilir.

8.7. Aşağı likvidli qiymətli kağızların balans dəyərinin onların bazar qiymətindən çox olmayan hissəsi ən azı qeyri-qənaətbəxş

aktivlər kimi, bazar qiymətindən çox olan hissəsi isə ümitsiz aktivlər kimi təsnifləşdirilir. [\[18\]](#)

8.8. Gündəlik əsasda bankın məcmu gəlir haqqında hesabatında (mənfəət və zərərlər haqqında hesabat) nəzərə alınan qiymətli kağızlar üzrə ehtiyat yaradılmır.

8.9. Hüquqi şəxslərin kapitalında iştirak payı bu Qaydaların 3-cü hissəsində müəyyən olunmuş keyfiyyət meyarlarına əsasən təsnifləşdirilir. Qənaətbəxş aktiv kimi təsnifləşdirilmiş bu növ aktivlər üzrə ehtiyat yaradılmır. Hüquqi şəxsin fəaliyyəti dayandırıldıqda və ya onun fəaliyyətinə xitam verildikdə iştirak payı ümitsiz aktivlər kateqoriyasına aid edilir.

9. Bank işində istifadə olunmayan aktivlərin (əmlakın) təsnifləşdirilməsi

9.1. Ödənilməmiş borclar müqabilində bankın balansına götürülmüş və bank işində istifadə olunmayan daşınmaz əmlak balansına götürüldüyü tarixdən aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir və onun üçün müvafiq ehtiyatlar yaradılır:

9.1.1. daşınmaz əmlakın bazar qiyməti onun balans dəyərindən çox olduqda o, birinci il balans dəyəri məbləğində ən azı qeyri-qənaətbəxş aktiv kimi təsnifləşdirilir;

9.1.2. daşınmaz əmlakın bazar qiyməti balans dəyərindən az olduqda o, birinci il bazar qiyməti məbləğində ən azı qeyri-qənaətbəxş aktiv kimi, fərq isə ümitsiz aktiv kimi təsnifləşdirilir;

9.1.3. bir illik müddət başa çatdıqdan sonra ödənilməmiş borclar müqabilində bankın balansına götürülmüş daşınmaz əmlak ən azı təhlükəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

9.2. Ödənilməmiş borclar müqabilində bankın balansına götürülmüş daşınmaz əmlak, habelə əvvəllər istifadə etdiyi əsas vəsaitlər istifadə olunmadığı andan üç ildən artıq balansda saxlanıla bilməz. Müddət başa çatdıqdan sonra həmin daşınmaz əmlak balansdan silinir və balansdankənar hesabda uçota alınır.

9.3. Ödənilməmiş borclar müqabilində bankın balansına götürülmüş daşınmaz əmlak, o cümlədən qiymətli kağızlar, habelə bank

işində istifadə olunmayan daşınar əmlak balansə götürüldüyü tarixdən aşağıdakı kimi təsnifləşdirilir və onun üçün müvafiq ehtiyatlar yaradılır:

9.3.1. daşınar əmlakın bazar qiyməti balans dəyərindən çox olduqda o, 60 gün ərzində balans dəyəri məbləğində ən azı qeyri-qənaətbəxş aktiv kimi təsnifləşdirilir;

9.3.2. daşınar əmlakın bazar qiyməti balans dəyərindən az olduqda o, 60 gün ərzində bazar qiyməti məbləğində ən azı qeyri-qənaətbəxş aktiv kimi, fərq isə ümitsiz aktiv kimi təsnifləşdirilir;

9.3.3. 60 günlük müddət başa çatdıqdan sonra daşınar əmlak ən azı təhlükəli aktiv kimi təsnifləşdirilir.

9.3.4. 120 günlük müddət başa çatdıqdan sonra daşınar əmlak ümitsiz aktivlər kimi təsnifləşdirilərək balansdan silinir və balansdankənar hesabda uçota alınır.

10. Balansdankənar öhdəliklərin təsnifləşdirilməsi

10.1. Balansdankənar öhdəliklər təsnifləşdirilmə məqsədləri üçün iki qrupa bölünür:

10.1.1. birinci qrup - müqavilə əsasında banka birtərəfli qaydada öhdəliyi tam və ya qismən yerinə yetirməmək hüququ verir,

10.1.2. ikinci qrup - öhdəliyin icrası şərtsiz olaraq həyata keçirilir.

10.2. Balansdankənar öhdəliklərin təsnifləşdirilməsi balans aktivləri üzrə bu Qaydalarla müəyyən olunmuş qaydada aşağıdakılar nəzərə alınmaqla həyata keçirilir:

10.2.1. birinci qrup balansdankənar öhdəliklər - balansdankənar öhdəliyin balans hesablarına keçirildiyi andan;

10.2.2. ikinci qrup balansdankənar öhdəliklər - balansdankənar öhdəliyin yarandığı tarixdən;

10.2.3. bank tərəfindən verilən qarantiya (zəminlik) və akkreditivlər balans hesablarına keçirildiyi andan ən azı nəzarət altında olan aktivlər kimi təsnifləşdirilir.

11. Ümitsiz aktivlər üzrə ehtiyatların yaradılmasında təminatın rolu

11.1. Bank ümitsiz aktivlər kateqoriyası üzrə ehtiyatların yaradılması zamanı təminatın xalis bazar qiymətini aşağıdakı şərtlər daxilində nəzərə alır:

11.1.1. hesablamada nəzərə alınan xalis bazar qiyməti aktivin ümumi məbləğindən artıq olmamalıdır;

11.1.2. təminatın satışı üçün bütün lazımi hüquqi sənədlər olmalıdır;

11.1.3. təminatın satışı üçün likvid bazar olmalıdır;

11.1.4. təminatın bazar qiyməti müstəqil qiymətləndiricilər tərəfindən müəyyən edilməlidir.

11.2. Bu Qaydaların 11.1-ci bəndində müəyyən edilmiş şərtlər təmin edildikdə ümitsiz aktivlər üzrə ehtiyatlar aşağıdakı qaydada hesablanır:

$$E = (A - L_d) \times 100\%,$$

burada: E - ehtiyatın məbləği, A - aktivin ümumi məbləği, L_d - təminatın nəzərə alınan likvid dəyəridir.

11.3. Aktivin likvid dəyərinin hesablanması məqsədi ilə kreditlər və digər aktivlər üzrə təminatlar dörd qrupa bölünür.

11.4. Birinci qrup təminatlar:

11.4.1. banka girov qoyulmuş (saxlanc) qiymətli metallar (bank metalları istisna olmaqla);

11.4.2. Mərkəzi Bankın verdiyi bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərən banklar tərəfindən verilmiş qarantiyalar (zəminlik);

11.4.3. Bakı Fond Birjasında alınıb-satılan və ya beynəlxalq reyting agentlikləri tərəfindən verilmiş minimum "A" kredit reytinginə malik İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı ölkələrinin şirkətlərinin buraxdığı qiymətli kağızlar. [\[19\]](#)

11.5. İkinci qrup təminatlara daşınmaz əmlak aid edilir.

11.6. Üçüncü qrup təminatlara avtomobil nəqliyyatı vasitələri aid edilir.

11.7. Dördüncü qrup təminatlara əvvəlki qruplara daxil olmayan digər təminatlar aid edilir.

11.8. Təminatın likvid dəyəri aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

11.8.1. birinci qrup üzrə - xalis bazar qiymətinin 40%-i;

11.8.2. ikinci qrup üzrə - xalis bazar qiymətinin 30%-i;

11.8.3. üçüncü qrup üzrə - xalis bazar qiymətinin 20%-i;

11.8.4. dördüncü qrup təminatlar ümitsiz aktivlər kateqoriyası üzrə ehtiyatların yaradılmasında nəzərə alınmır.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ MƏNBƏ SƏNƏDLƏRİNİN SİYAHISI

1. [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il)
2. [26 fevral 2015-ci il tarixli 11/4 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201502260114, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 06 mart 2015-ci il)
3. [28 sentyabr 2015-ci il tarixli 37/1 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201509280371, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 08 oktyabr 2015-ci il)
4. [29 dekabr 2015-ci il tarixli 44/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201512290442, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 05 yanvar 2016-cı il)

QƏRARA EDİLMİŞ DƏYİŞİKLİK VƏ ƏLAVƏLƏR

^[1] [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 3.8.3-cü yarımbənddə “**olmadıqda**” sözündən sonra “**(aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır)**” sözləri əlavə edilmişdir.

^[2] [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların

Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 3.9.1-ci yarımbənddə “etmədikdə” sözündən sonra “(aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır)” sözləri əlavə edilmişdir.

[^{\[3\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 3.9.6-cı yarımbənddə “olduqda” sözündən sonra “(aktivin yerləşdirildiyi anda nəzərə alınır)” sözləri əlavə edilmişdir.**

[^{\[4\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 3.10.3-cü yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.**

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~börelü öhdəliyini icra etmədikdə və bərelunu tapmaq mümkün olmadıqda (o cümlədən, vəfat etdikdə və ya qanunvericilikdə müəyyən olunmuş qaydada həmin şəxs haqqında axtarış tədbirlərinə başlanması üçün müraciət olunduqda);~~

[^{\[5\]} 28 sentyabr 2015-ci il tarixli 37/1 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201509280371, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 08 oktyabr 2015-ci il) ilə 4.2.2-ci yarımbənd yeni redaksiyada verilmişdir.**

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~4.2.2. nəzarət altında olan aktivlər—5%;~~

[^{\[6\]} 29 dekabr 2015-ci il tarixli 44/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201512290442, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 05 yanvar 2016-cı il) ilə “Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün**

xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları”nın 4.2.3-cü yarım bənddə “30%” sözləri “25%” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[^{\[7\]} 29 dekabr 2015-ci il tarixli 44/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201512290442, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 05 yanvar 2016-cı il) ilə “Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları”nın 4.2.4-cü yarım bənddə “60%” sözləri “50%” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[^{\[8\]} 29 dekabr 2015-ci il tarixli 44/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201512290442, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 05 yanvar 2016-cı il) ilə “Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları”nın 4.8.2-ci yarım bənddə və 8.2-ci bənddə “Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondu” sözləri “Azərbaycan İpoteka Fondu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti” sözləri ilə əvəz edilmişdir.

[^{\[9\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 4.8.3-cü yarım bənddən “İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (bundan sonra - İƏİT) daxil olan və” sözləri çıxarılmışdır.

[^{\[10\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il) ilə 4.8.5-ci yarım bənddən “İƏİT ölkələrində fəaliyyət göstərən və” sözləri çıxarılmışdır.

[^{\[11\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 4.8-1-ci bənd əlavə edilmişdir.

[^{\[12\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 4.9-cu bəndə yeni məzmununda cümlə əlavə edilmişdir.

[^{\[13\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 5.2-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~Borcaların maliyyə vəziyyətini təhlil etməyə imkan verən sənədlər olmadıqda və ya son altı ay ərzində kredit öhdəliklərinin icrası ilə bağlı gecikməsi olduqda ona ayrılmış kredit verilmə anında ən azı nəzarət altında olan aktiv kimi təsnifləşdirilir.~~

[^{\[14\]} 10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 5.4-cü bənd əlavə edilmişdir.

[^{\[15\]} 29 dekabr 2015-ci il tarixli 44/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201512290442, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 05 yanvar 2016-cı il**) ilə "Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları"nın 6-cı hissənin mətni yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~6.1. 2015-ci il fevralın 23-dək restrukturizasiya olunmuş aktivlər standart aktivlər kimi, 2015-ci il fevralın 23-dən restrukturizasiya olunmuş aktivlər isə qənaətbəxş aktivlər kimi təsnifləşdirilə bilməz.~~

~~6.2. Restrukturizasiya olunmuş aktivlər bu Qaydaların 3.11-ci bəndində nəzərdə tutulmuş kateqoriyalar üzrə təsnifləşdirilir.~~

~~6.3. Restrukturizasiya olunduqdan sonra aktivin təsnifat kateqoriyasının yaxşılaşdırılması aşağıdakı qaydada həyata keçirilir:~~

~~6.3.1. müqavilə şərtlərinə görə ödənişləri aylıq əsasda müəyyən edilən aktivlər — altı ay müddətində ödənişlərində gecikmə müşahidə olunmadıqda;~~

~~6.3.2. istehlak kreditləri və banklararası kreditlər, habelə müqavilə şərtlərinə görə ödənişləri rüblük, yarımillik, illik və başqa dövriliklə müəyyən edilən aktivlər — aktivin əsas məbləğinin ən azı 50%-i ödənildikdə və bu zaman əsas məbləğ və ona hesablanmış faiz borcları üzrə öhdəliklər vaxtında və tam həcmdə icra olunduqda.~~

26 fevral 2015-ci il tarixli 11/4 nömrəli Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201502260114, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 06 mart 2015-ci il**) ilə "Aktivlərin təsnifləşdirilməsi və mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatların yaradılması Qaydaları"nın 6.1-ci bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~6.1. Restrukturizasiya olunmuş aktivlər standart aktivlər kimi təsnifləşdirilə bilməz.~~

28 sentyabr 2015-ci il tarixli 37/1 nömrəli Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201509280371, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 08 oktyabr 2015-ci il**) ilə 6.3-cü bənd yeni redaksiyada verilmişdir.

Əvvəlki redaksiyada deyilirdi:

~~6.3. — Restrukturizasiya — olunduqdan — sonra — aktivin — təsnifat kateqoriyasının yaxşılaşdırılması yalnız aktivin əsas məbləğinin 50% -nin ödənilməsi və bu zaman əsas məbləğ və ona hesablanmış faiz bərcələri üzrə öhdəliklərin vaxtında və tam həcmdə icra olunması şərti ilə həyata keçirilir.~~

¹⁶⁶ [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 7.1.5-ci yarımbənddə “61” rəqəmi “60” rəqəmi ilə əvəz edilmişdir.

¹⁷¹ [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 8.2-ci bənddə “Azərbaycan Respublikasının dövlət qiymətli kağızları” sözlərindən sonra “, habelə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı və Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı nəzdində Azərbaycan İpoteka Fondu tərəfindən buraxılmış qiymətli kağızlar” sözləri əlavə edilmişdir.

¹⁸¹ [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 8.1 - 8.7-ci bəndlərdə “keyfiyyətli” sözü “likvidli” sözü ilə əvəz edilmişdir.

¹⁹¹ [10 dekabr 2014-cü il tarixli 26/2 nömrəli](#) Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının İdarə Heyətinin qərarı (**Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinin qeydiyyat nömrəsi 23201412100262, Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edildiyi tarix 30 dekabr 2014-cü il**) ilə 11.4.3-cü yarımbənddə “İƏİT” sözü “İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı” sözləri ilə əvəz edilmişdir.